

ЮВІЛЕЙНІ І ПАМ'ЯТНІ ДАТИ

ЮВІЛЕЙ ВИДАТНОГО ВЧЕНОГО (до 75-річчя Валерія Михайловича Гейця)

Виповнилося 75 років видатному вченому, фундатору української школи економічної прогнозування, директору Державної установи "Інститут економіки та прогнозування НАН України", головному редактору журналу "Економічна теорія" академіку Валерію Михайловичу Гейцю.

Становлення незалежної України, її економіки та держави нерозривно пов'язані з науковою, організаційною та державницькою діяльністю Валерія Михайловича. Глибина наукового бачення сучасної світової та національної економіки як цілісності, розуміння процесів сучасних історичних змін органічно поєднується в цій людині з шляхетністю духа, чесністю та безкорисністю, любов'ю до української землі та її народу. В.М. Геєць народився 20 квітня 1945 року у селі Сезьки Ічнянського району на Чернігівщині. У 1968 році закінчив механіко-математичний факультет Київського державного університету імені Т. Г. Шевченка та був направлений на роботу в Інститут економіки АН УРСР, в якому пропрацював на посадах молодшого (1972–1975) і старшого (1975–1979) наукового співробітника та завідувача відділу економіко-математичного моделювання (1979–1987) і моделювання економічного розвитку (1987–1997). За час роботи в академічному інституті підготував і захистив дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата економічних наук (1974) та доктора економічних наук (1988). У 1991 році Валерію Михайловичу присвоєно звання професора, в 1992 році – обраний членом-кореспондентом НАН України, а в 1995 році – академіком НАН України.

Валерію Михайловичу Гейцю притаманне розуміння економічної науки як єдності двох сторін – вільної творчості вченого, який відповідає за якість отриманих наукових результатів і обирає шляхи їх досягнення, та доцільно організованого процесу, який

потребує суспільних ресурсів, їх оптимального розподілу та використання. Його вирізняє глибока інтуїція вченого-наставника, який зміг зібрати довкола себе вчених-одномисльців, перспективну наукову молодь, що забезпечують одночасно і наступність наукової традиції економічного прогнозування, і її розвиток у відповідь на вимоги часу. При цьому політична кон'юнктурність та слідування моді – це не про Валерія Михайловича та його учнів.

Аналітичність та математична строгість аргументів і доказів не заважає Валерію Михайловичу бачити широкий соціальний та історичний контекст економічних досліджень. Багато в чому завдяки його зусиллям було створено унікальний колектив Інституту економіки та прогнозування у його сьогоднішньому вигляді, де органічно поєднуються сучасні напрями розвитку економічної науки – від моніторингових досліджень до економіко-математичного моделювання та секторальних прогнозів. Їх надбання визнані не лише в Україні, а і в багатьох зарубіжних країнах. Особистий внесок В.М. Гейця у сучасну економічну науку нараховує понад 500 наукових публікацій, в тому числі понад 40 монографій, включаючи 8 індивідуальних. Ним підготовлено понад 50 докторів та кандидатів наук.

Під керівництвом В.М. Гейця були сформовані такі напрями сучасної економічної науки, як теорія ендогенного економічного зростання, моделювання та прогнозування нестабільних станів господарських систем, що не лише відповідають на запити часу, а ще й розкривають перспективи, ризики та загрози глобального та національного соціально-економічного розвитку.

В.М. Гейць як справжній учений не переоцінює можливості теоретичного пізнання соціально-економічної дійсності, але він розуміє, що без такого пізнання неможлива ніяка реалістична державна політика, що має орієнтуватися на національні інтереси. Саме пошук національних ресурсів та механізмів соціально-економічного розвитку є підставою політики підтримки національного економічного суверенітету в умовах глобальних викликів.

В.М. Геєць багато років бере активну участь у державницький розбудові країни. Він є розробником та учасником низки програм прикладного та загального характеру, займається активною громадською та організаційною діяльністю як у сфері економічної науки, так і практики. З 1991 року він є представником України в Міжнародному Проєкті ЛІНК-ООН (США), де багато років співпрацював з нобелівськими лауреатами Дж. Стігліцем та Л. Кляйном.

Про суспільне визнання діяльності академіка Валерія Михайловича Гейця свідчать його численні нагороди. Він є лауреатом премії ім. О.Г. Шліхтера АН УРСР за цикл робіт "Прогнозування динаміки і структури суспільного виробництва (на матеріалах Української РСР)" (1991); лауреатом Державної премії України в галузі науки і техніки за роботу "Науково-методологічні засади системи національної безпеки України" (2002); лауреатом премії В.С. Михалевича за видатні досягнення в галузі інформатики, теорії оптимізації і системного аналізу (Відділення інформатики НАН України) (2005). Заслужений діяч науки і техніки України (за цикл робіт із проблем теорії та методології макроекономічного прогнозування розвитку економіки) (2002). Нагороджений орденом "За заслуги" трьох ступенів. Є почесним доктором Київського національного університету імені Тараса Шевченка (2009) та Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна (2012).

Завдяки авторитету та особистим зусиллям Валерія Михайловича Гейця академічна та університетська економічна наука України не просто зберігає в цей складний час своє місце в економіці та суспільстві, а розвивається у відповідь на запити часу.

Редакція журналу "Економічна теорія" зичить Вам, Валерію Михайловичу, здоров'я, творчого натхнення, сімейного благополуччя та тієї любові до життя, якою ви завжди приваблюєте всіх, хто працює поруч з Вами.

Колектив журналу "Економічна теорія"